

XXXIX. évfolyam. • 22. szám.
Budapest, 1934 november 15.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK, A MAGYAR SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA

Organe et propriété du Syndicat des Hoteliers et Restaurateurs de Budapest • Organ und Verlag der Budapester Hoteliers- und
Gastwirtegenossenschaft

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION): BUDAPEST, IX., LC NYAY UCCA 22. SZÁM • TELEFONSZÁM: AUTOMATA 86-1-82

SZERKESZTI:

REDIGÉ PAR:

BALLAI KÁROLY

Igen tisztelt Tagtársaink!

Már több nyilvános megnyilatkozásunkból ismeretes azon fölfogásunk, hogy iparunk bajainak olyan okai is vannak, amelyek nem a gazdasági válságban gyökereznek, hanem annak okai egyrészt a vendéglátóipar helytelen iparjogi megszervezésében, másrészt hibás kormányzati intézkedésekben rejlenek.

Az első csoportba tartoznak az egy gazdasági hivatást, a nyilvános étkezést iparszerűen szolgáló vendéglátóipar ágazatainak különféle iparjogi minősítése (a vendéglős-, kávéipar képesítéshez és engedélyhez, a korezmárosipar gyakorlása engedélyhez való kötése, viszont a kifőzőipart, mint szabadipart ipari igazolvány alapján lehet folytatni);

a második csoportból csupán egyet emelünk ki: a termelői bormérések jogainak indokolatlan vagy legalább egyoldalú indokokból való kiterjesztése.

Mindezen ügyekben jól megokolt és megválogatott tényekkel támogatott előterjesztéseinket az illetékes minisztériumokban már régebben beterveztettük s ezt kiegészítve, az érdekelt társtestületekkel az egész vendéglátóipart érintő újraszervezés érdekében közvetlen tárgyalásban vagyunk.

Ezen tárgyalásaink a Budapesti Korezmárosok Ipartársulatával előre haladottabb, míg a Kávéipartestülettel kezdetibb állapotban vannak.

Mindezekről t. Tagtársainkat taggyűlésen óhajtuk részletesen tájékoztatni, amelyen alkalmat is akarunk t. Tagtársainknak nyújtani arra, hogy mindezekben a nagyjelentőségű ügyekben állást foglalhassanak.

Minthogy tárgyalásaink még nem záródtak le, valamint az említett előterjesztéseinkben az illetékes minisztériumok állásfoglalásáról sem kaptunk mindeztideig értesítést — a taggyűlés idejét ezidőszerint még nem tudjuk kitűzni. Miért is kérjük t. Kartársaink szíves türelmét, mert amint az előbb jelzett ügyekben az előzetes megegyezés megtörténik, nyolc napon belül azonnal kibocsátjuk taggyűlésre szóló meghívásunkat.

Kartársi üdvözlettel

Budapest, 1934 november hó 12-én.

BALLAI KÁROLY
jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

POPPER MÓR ÉS LIPÓT RT. BORNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST-KÖBÁNYA, ELŐD UCCA 8.

TELEFON: *46-4-62. — ALAPITTATOTT: 1869. ÉVBEN.

Az 1922. évi szőlő és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Olvassuk, terjesszük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

A mi naptárunk.

1934 November 16 Péntek	D. e. 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékét ápoló asztaltársaság összejövedele Borostyánkői (Baldauf) Mátyásnál (IV, Eskü tér 6).	23 Péntek	Este 7 órakor vendéglősök vacsorája Malosik Ferencnél (VIII, Népszínház u. 15.)
20 Kedd	D. e. 10 órakor a békeltetőbizottság ülése az ipartestületben.	28 Szerda	D. e. fél 11 órakor a képesítőbizottság ülése az ipartestületben. D. e. 11 órakor a segédvizsgáló-bizottság ülése az ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája a Magyar Szakácsok Körében (VIII, Eszterházy ucca 4.)
21 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Schmidt Jánosnál (IX, Tűzoltó ucca 18) Moser Frigyes vendéglő.	30 Péntek	D. e. 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékét ápoló asztaltársaság összejövedele Malosik Ferencnél (VIII, Népszínház ucca 15.)

Cifka József pincegazdasági cikkek szaküzlete Budapest, V., Vilmos császár út 48. sz.
Borszivattyúk, szűrőgépek és az összes borkezelési anyagok. Telefon: 22-8-92.

Nálunk

nincs „FEHÉR HÉT”
nincs „LELTÁRI HÉT”
nincs EGYÉB „VASAR”

MI EGÉSZ ÉVBEN elsőrendű, jóminőségű árut előnyös árak mellett hozunk forgalomba s vevőink érdekeit mindig és mindenkor megvédjük.

Vendéglősök Beszerző Csoportja Részvénytársaság

Budapest, IV., Vámház-körút 8

Közleményeinket csak a forrás megnevezésével lehet átvenni.
Cikkeket nem küldünk vissza!

MAGYAR SZÁLLODÁK ÉS VENDÉGLŐS.

Melyik út vezet idegenforgalmunk fejlődéséhez?

Irta: **Marencich Ottó**

a Hungária és Dunapalota szállodák vezérigazgatója.

ELISMERT IGAZSÁG, hogy az idegenforgalom külkereskedelmünk szerves része. Már közhellyé vált elnevezése is van: „láthatatlan export.”

A külkereskedelmi mérleg szempontjából mindenekfelett az importnak és exportnak helyes egyensúlyozása szükséges. Az idegenforgalomban az export és import egyenértékű tényező: hazai közönségünknek külföldre vitt pénze valutáris szempontból tiszta veszteség, a külföldieknek idehozott pénze tiszta nyereség.

Érdekes annak a kérdésnek felvetése, vajjon az idegenforgalomban egyoldalú import vagy export lehetséges-e?

A kérdésre nemmel kell válaszolnunk. A hatalmas külföldi idegenforgalmi medencékben a mi idegenforgalmunk folyama nem jelentékeny ugyan, de minden állam igyekszik idegenforgalmát emelni. Azonkívül a „kisországok” utazóközönségének sajátos jellemzője, hogy kulturális látóköriük tágítása érdekében is szívesen keresik fel a külföldet. Ez a folyamat nem fojtható el. Sőt számolnunk kell, hogy mindig nagyobb és nagyobb tömegek fognak, különösen az utazások olcsóbbodásával és főképpen az utazási korlátozások enyhítése, szükségszerű megszüntetése után, külföldre utazni. A közlekedési eszközök fejlesztésével együtt mind szélesebb rétegekben fog érvényesülni az utazási vágy is.

Annál fontosabb jelentősége van tehát a kiegyenlítésnek és annál nehezebbé válik a tulajdonképpeni cél: az idegenforgalomból valódi közgazdasági hasznot teremteni.

Az utóbbi esztendőik erőfeszítései és tapasztalatai azt mutatják, hogy a kiegyenlítés feltétlenül elérhető. Abban a tekintetben nincs eltérés az idegenforgalmi tényezők között, hogy az idegenforgalomból származó bevétel olyannyira fokozható, hogy ennek a külkereskedelmi ágak egyenlege az or-

szágnak új aranyfolyamot hozzon. Ez a folyam méltán nevezhető aranyfolyamnak, mert mezőgazdasági és ipari adottságunk lehetővé teszi, hogy az idegenforgalomból származó bevételnek úgyszólván teljes egészében az ország lássa hasznát. Sem az élelmiszerekért, sem az ittélés egyéb költségeiért jelentékeny összegek az ország határát nem hagyják el. Ebben a vonatkozásban idegenforgalmunk gazdasági eredménye nálunk kiadósabb, mint az élelmiszerbehozatalra szoruló nagy idegenforgalmi államokban, mert ezek az idegenforgalomból származó bevételüket részben visszaadják a külföldnek.

Fel nem becsülhető előnye még az idegenforgalomnak, hogy a belőle származó anyagi erő gazdasági életünknek minden ágazatát, minden erecskét automatikusan táplálja. Ez a gazdasági erő sehol sem halmozódik, úgyszólván, közvetlenül ömlik gazdasági életünkbe. A gyűjtőcsatornák, mint a szállodák, éttermek, stb. nyomában továbbítják bevételeiket a gazdasági élet egyéb tényezőinek.

Nagyjában egyöntetű az összes tényezők felfogása az idegenforgalom külkereskedelmi jelentőségének megítélése tekintetében. Különbözőek már a vélemények arra nézve, hogy miként lehet az idegenforgalom fejlesztését gyakorlatilag megvalósítani.

Az idegenforgalom utolsó évtizedét, az idegenforgalom „hőskorát” az érdekelt tényezők nagy lelkesedése és áldozatkészsége jellemezte. Utólag látjuk azonban, hogy sok kérdés közgazdaságilag nem a leghelyesebben lett megoldva. Azok az összegek, amelyeket a közületek és a magángazdaság az idegenforgalom lobogója alatt elköltöttek, nem mindig lettek a legegyszerűbben felhasználva. Ha újra módunkban lenne ezeket az összegeket elkölteni, a tapasztalatok alapján ma már másként eslekednénk.

Az idegenforgalomnak, mint a külkereskedelem tényezőjének, gazdasági rendeltetése van. *Az idegenek iránt érzett minden őszinte és szívből fakadó vendégszeretetünk mellett sem szabad a vendégszeretet gazdasági eredményének veszteségesnek lenni.*

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Vezérigazgató: **Klaber Miksa**

Pincészet:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM

Telefon: 69-6-98

Városi iroda:

BUDAPEST, V. ARANY JÁNOS U. 10

Telefon: 14-2-62.

Borközpont és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12.

Budafok

Telefon: A. 69-8-01.

Lényegében két felfogás körül folyik a vita és állandó küzdelem. Az egyik azt hangoztatja: a meglévő intézmények felvirágoztatása biztosítja csak az egészséges továbbfejlődést. Az idegenforgalmi ipar boldogulása hozza magával a vállalkozási kedv fellendülését. A magángazdaság azonban a meglévő üzemek vergődését vagy felette sovány eredményét látván, nem tanusíthat túlságos érdeklődést az idegenforgalmi exportunk, sem az idegenforgalmi vállalkozások iránt.

Már pedig a magángazdaság erőteljes bekapcsolása nélkül, véleményem szerint, az idegenforgalom fejlesztése — legalább olyan mértékben, hogy az nemzeti jövedelmünk komoly tényezője legyen — nem érhető el.

A másik felfogás új és új közületi idegenforgalmi intézmények létesítését sürgeti, olyanokat, amelyeket maga is csak a jövőben tarthat gazdaságosnak.

A gazdasági élet fejlődését figyelve azt látjuk, hogy a nagy ipari tömörülések, kartellirozások stb. nem terjednek ki az idegenforgalmi iparra. Még azokban a különféle törekvésekben sem játszik szerepet az idegenforgalmi ipar, amelyek mindig több és több üzemet — világítást, gázt, közlekedést, vízvezeték, telefont stb. — a közületek kezébe igyekeznek adni. Aminthogy az idegenforgalmi ipar szolgáltatásának jellegénél fogva is csak magángazdasági tevékenységre alkalmas.

Idegenforgalmi exportunk növelésére a két szempontnak összeegyeztetése a legalkalmasabb: a közületek hatalmával és gazdasági erejével az idegenforgalmi magángazdaság tevékenységének segítése és támogatása.

Örvendek, hogy a kormányzatunkban mind erőteljesebben ez az irányzat kerekedik felül. Mindinkább utat tör az a felfogás, amely a közületek tiszteletreméltó, de néha túlzott idegenforgalmi ambíciójának mellőzésével elsősorban a magángazdaság fejlődését kívánja elősegíteni.

De ettől a véleményemtől eltérően — amint az újságokból értesültünk, most egész városrészeknek hotelekkel, fürdőkkel, stb. való benépesítése körül

folytak tárgyalások ugyanakkor, amikor a meglévő, sokmillió áldozatokkal létesített intézmények megfelelő foglalkoztatása sincsen kellően kihasználva, sem biztosítva. Amikor ezek az intézmények ahelyett, hogy rendeltetésüknek megfelelően állandóan új külföldi vásárlóközönséget szereznének gazdasági életünknek, a belföldi közönség elnyeréseért egyenlőtlen versenyt támasztanak a magángazdaságnak.

Egészséges terveknek mi, szállodások is, lelkes hívei vagyunk. Ezeknek fokról-fokra gazdasági alapon való megvalósítását a közületek támogatásával a magángazdaság feladatának tartjuk. Azonban a terveknek meglegházi kiérlelése nem hozza meg azt a termést, amelyekre a gazdasági életünknek oly nagy szüksége van — legfeljebb gyors halálra ítélt, életképtelen üvegházi növényt.

Az iparosok betegbiztosítása.

Irta: **Perlaky György** v. országgyűlési képviselő.

A HÁBORÚ UTÁN Németországban erős fejlődésnek indult a szabad orvosválasztás alapján álló betegbiztosítás úgy, hogy ma 39 intézet foglalkozik a biztosítás ezen ágazatával. A 39 intézet kötelékébe 3,337.371 biztosított tartozik és az 1933. évben 121,918.000 márka szolgáltatást nyújtottak az intézetek tagjaik részére. Közgazdasági szakértők szerint a betegbiztosítási ágazatnak azon körülmény adott fejlődési lehetőséget, hogy a háborút követő inflációs időkben a hitelélet teljesen megszűnt és az önálló egzisztenciák üzemükbe helyezett forgótókéjük jórészét elveszítették úgy, hogy az önálló egzisztenciák a legkellemtlenebb helyzetbe kerültek, ha családjuk valamelyik tagja baleset vagy megbetegedés következtében orvosi kezelésre avagy műtéti beavatkozásra szorult. Ezen költségek előteremtése a családfőnek a legnagyobb gondokat okozta, sőt még nagyobb volt a baj, ha magát a családfőt érte valamilyen szerencsétlenség. Önkéntelenül felvetődött tehát azon gondolat, hogy az önálló egzisztenciáknak módot kell nyújtani arra, hogy böles előrelátással gondoskodni tudjanak ilyen szerencsétlenség elhárításáról.

Az előbb említett számok magukban foglalják mindazokat, akik szabad pályán dolgoznak és mint ilyenek, biztosították magukat. A nagyobb német ipari központokban azonban alakultak oly intézetek, amelyek csak a kézműves iparosság betegbiztosításával foglalkoznak. Ilyenek: a breslaueri iparos betegbiztosító intézet, amelynek 1932. évben 22.425, a müncheni, amelynek 120.923, a stuttgarti, amelynek 70.032, az oppelni, amelynek 4.434, a drezdai, amelynek 178.921, a kölni, amelynek 11.761, a berlini, amelynek 371.747, a ham-

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

a
KÖBÁNYAI POLGÁRI
SERFŐZDE

gyártmánya.

Minden magyar szállodás és vendéglős csatlakozzon Szövetségünkhöz!

SCHILLINGER MIKSA

húskülönlegességek

Előkelő szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,

VII., Király-u. 15. Tel.: 42-8-66.

burgi, amelynek 294.773 és a lipcei, amelynek 562.091 tagja volt.

Az állami betegbiztosító intézetek és a szabad orvosválasztás alapján álló intézetek között a következő lényeges differenciák vannak:

A kényszerbiztosítás alapján álló biztosítók szolgáltatásait természetben nyújtják, míg a magánintézetek szolgáltatásait pénzben nyújtják tagjaik részére. Éppen ezért a kényszerbiztosításnál nem lehet mellőzni bizonyos bürokratikus eljárásokat, a tagok szabad mozgási lehetőségét korlátozni kell, míg az önkéntes biztosításnál a bürokratikus eljárásokat teljesen ki lehet küszöbölni és a tagok mozgási szabadságát teljes mértékben biztosítani lehet. Az Iparosok Betegbiztosítási csoportja a betegbiztosítás kérdését az önkéntes biztosítás elvén építi ki. Tagjai minden bürokratikus eljárás mellőzésével, tehát bejelentési kötelezettség nélkül, kezdenek meg betegségük gyógykezelését, csak akkor fordulnak a Csoporthoz, ha betegségükből teljesen kigyógyultak és a betegség alkalmával felmerült költségek megtérítését kérik, vagy ha a betegség tartama alatt anyagi támogatásra van szükségük. Ezen esetben sem kell hosszadalmas bürokratikus eljárás alá vetni magukat, elegendő egy egyszerű szóbeli, vagy egyszerű írásbeli bejelentés. A tag betegségének kezelése alkalmával szabad mozgását teljes mértékben megtartja. Szabadon választja orvosát, kórházát, klinikáját, szanatóriumát, azaz ott és úgy kezelteti magát, ahogy az ő bizalmi orvosa a legjobbnak és legszükségesebbnek találja. A tag állandóan mint fél és nem mint beutalt beteg szerepel. Hogy lelkileg a betegre mit jelent az, hogy ő azzal az orvossal kezeltetheti magát, aki iránt bizalma van és mit jelent az a körülmény, hogy ő állandóan érzi azt, hogy őt mint privát félt, és nem mint beutalt beteget kezelik, azt részletesen magyarázni a kézművesiparosságnak nem szükséges, mert ez utóbbi két körülmény jelentőségét a gyakorlati életből tapasztalhatja, hiszen alkalmazottai ezirányú panaszait napról-napra hallja.

Az iparosok betegbiztosítási kérdésének megoldását az iparosság már régóta sürgeti, mert maga az iparosság is érzi azt, hogy ilyen intézményre, különösen a mai gazdasági viszonyok között, szüksége van. Az élet megtanította az iparosság vezetőit arra, hogy a kézművesiparosságnak alkalmat és módot kell nyújtani arra, hogy betegsége esetén bekövetkező bajokat magáról és családjáról elháríthassa. Az élet számos példát pro-

dukált arra, hogy ilyen gondoskodás elmulasztása következtében hány kisiparos pusztult el nyomorultan, mert a szerencsétlen beteg érezte ugyan, hogy súlyos betegség csiráit hordja magában, tudta, hogy kezeltetnie kellene magát, de mert az anyagiak nem állottak rendelkezésére, nem tudott ennek eleget tenni. Hányszor tapasztaltuk azt, hogy az iparos családtagjait sem tudja úgy kezeltetni, ahogyan azt a családtagnál fellépett betegség megkívánja. Hiszen az önálló kézművesiparos szegénységi bizonyítványt nem kap, így ingyenes kezelésben nem részesülhet, tehát kénytelen tehetetlenül nézni családtagjainak elpusztulását.

A családi élet nyugalma megkívánja, hogy ezzel a kérdéssel a legbehatóbban és legkomolyabban foglalkozzék az, aki családjával szemben kötelezettségét teljesíteni kívánja, márpedig az iparosság a családját mindig szerette, a családi életet, mint erkölcsi bázist tekintette és ezen az alapon kíván továbbra is megmaradni, mert érzi, hogy a polgári társadalom alappillértjét a családi élet nyugalma és a családi életben rejlő erkölcsi erő teljes egészében való megvédése képezi.

Az újabb magyar és közép-európai idegenforgalmi adatok.

Irta: dr. Thirring Lajos.

(Negyedik és befejező közlemény.)

4. Németország idegenforgalma.

Adataink összeállításánál nehézséget okoz, hogy a német statisztika kétféle idegenforgalmi adatgyűjtést ismer: egy birodalmi ú. n. gyorsstatisztikát és az egyes országok statisztikáit. Ezért azután Németországról egyöntetű adatokat nehéz találni. A birodalmi statisztikai hivatal kiadványaiiban egész évre kiterjeszkedő részletesebb eredmények még csak az egyes országok — terjedelem és tartalom tekintetében *nem teljesen egyforma — statisztikái* alapján állanak rendelkezésre.³⁾ Ez a statisztika az idegenforgalmat az április 1-től március 31-ig terjedő tizenkéthónapos időszakról állapítja meg; a legújabb teljes adatok az 1932—33. év e periódusáról adnak számot és pedig külön az 1932 nyári és 1932—33. téli félévről. Minthogy az egyes országok idegenforgalmi statisztikája közel 2.000

³⁾ V. ö. Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs. 42. Jahrg., 1933. 103. és köv. l.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

Piatnik Nándor és Fiai

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17. sz.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71. :: Alapított 1824.

Springut Henrik tojás-
nagykereskedő
Budapest VI, Vasvári Pál u. 10. Tel. 2-17-54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Ipartestületünk és Országos Szövetségünk ügyésze: dr. Molnár Sz. Dezső (IV, Bécsi ucca 1.)

(jelzett téli félévben 1.948) község vándor- és nyaralómozgalmát rögzíti meg és miután e községekben a Németbirodalom népességének csaknem fele (30.84 millió lélek) él, a felvétel körének megállapításánál pedig lehetőleg minden fontosabb idegenforgalmi gócpontra figyelemmel voltak, a német adatgyűjtés meglehetősen közel áll a teljességhez.

Az országos statisztika *főeredményei* szerint 1932—33-ban az idegenek száma a Németbirodalomban 14,342,500, az eltöltött éjszakáké 48,965,600 volt (utóbbi adat nem teljes). Egyedül a külföldiek 1,115,000 főnyi létszámmal (2,672,900 éjszakázással) járultak hozzá a német közgazdaság vérkeringésének frissítéséhez. Német becslés szerint az egész németbirodalmi idegenforgalom mintegy 10%-kal nagyobb csupán az adatgyűjtésben kimutatottnál, míg a nem egészen hiánytalanul feldolgozott külföldi idegenforgalomnál kb. 15%-os többlettel kell számolni. Úgyhogy az 1932—33. évi *teljes idegenforgalmi* szám 15.8 millióra, egyedül a Németbirodalomba ellátogató külföldiek száma 1.28 millióra becsülhető. Ami pedig az éjjelezéseket illeti, ezek száma fenti alapon kb. 60 millió lehet; ebből 4.23 millió a külföldről jöttek részesedése.

A felvétel kisebb fogyatékoságai ellenére érdemes a bejelentett külföldieket a fontosabb *származási országok* (állandó lakóhelyek) szerint is tagolni. Tanulságos e számoknak a nyári és téli félév szerinti szétosztása is:

O r s z á g	A bejelentett idegenek száma		
	1932/33	Nyári félév	Téli félév
Németalföld	194.557	151.149	43.408
Amerikai Egyesült Államok	157.324	130.002	27.322
Ausztria	120.318	71.277	49.041
Svájc	108.987	73.176	35.811
Cseh-Szlovákia	88.404	57.878	30.526
Nagy-Britannia és Írország	80.174	58.906	21.268
Franciaország	47.041	31.683	15.358
Dánia	33.387	24.803	8.584
Lengyelország	31.262	18.100	13.162
Olaszország	28.306	17.846	10.460
Belgium és Luxemburg	27.313	18.568	8.745
Danzig	22.661	15.318	7.343
Svédország	21.705	13.505	8.200
Magyarország	21.690	12.461	9.229

Magyarország 1932/33. folyamán 21.690 látogatóval szerepel a német államok idegenforgalmi statisztikájában, idegen kontingense az összes külföldiek 1.9%-át alkotja. Figyelembevétel a német adatok teljességéről fentebb elmondottakat, aligha tévedünk, ha a magyar adatokat is 15%-kal emeljük;

ezen a bázison *csaknem 25.000-re*⁴⁾ becsülhetjük honfitársaink németországi vendégforgalmát, amivel szemben egyedül Budapestet 1933-ban 10.566 (1932-ben 13.208) birodalmi német tekintette meg. A statisztikában kimutatott 21.690 magyar a Németbirodalom következő tagállamaiban fordult meg:

O r s z á g	Külföldi idegenek száma	Ebből magyarok az 1932/33. idegenforgalmi évben
	Poroszország	479.775
Bajorország	247.805	6.279
Szászország	95.122	3.093
Württemberg	55.001	1.240
Baden	128.624	
Tübingia	15.741	427
Hessen	8.381	174
Hamburg	48.792	678
Mecklenburg	3.683	41
Oldenburg	340	8
Braunschweig	4.021	29
Anhalt	800	28
Bremen	23.512	219
Lippe	500	5
Lübeck	2.683	23
Németbirodalom	1,114.780	21.690

Az említett birodalmi statisztika (Reichseildienststatistik) szerint az 1933. *nyári félévben* 128 idegenforgalmi gócpont 485.327 külföldi vendége közül 6.470 jött hazánkba (1.3%); számuk Berlinben volt a legmagasabb (1481).⁵⁾ Az ugyanerről az időszokról valamivel később publikált országos adatgyűjtés 613.623 főben állapította meg a külföldiek számát; sorukban 8.228 magyar foglalt helyet.

A nagyvárosok közül a németbirodalmi idegenforgalom élén haladó *Berlin* a középerurópai metropolisok (Budapest, Bécs, Prága) vendégforgalmi statisztikájának szemüvegén keresztül egyáltalában nem mutat túlzott méreteket. Az 1932—33-as adatok szerint a német főváros 914.255 idegent látott vendégül falai között, akik közül azonban csak 135.162 volt külföldi. Ugyanakkor az eltöltött éjjelek száma 2.01 millió volt; egyedül a külföldiek 445.000 éjszakát töltöttek el Berlinben.

⁴⁾ 1930-ban a rendelkezésre álló adatok alapján még legalább 32.000-re tehetjük a Németországban járó magyarok számát, de ez a szám sem volt teljes. A Németbirodalomban bejelentett magyar idegenek 1930. évi száma valószínűleg még a 35.000-et is meghaladta.

⁵⁾ A birod. gyorsstatisztika az 1933/34. téli félévben 168 idegenforgalmi helyen 249.659 idegent, köztük 5.254 magyar (Berlinben 1179-et) vett számba.

KÁDÁR MIKLÓS

Használt

evőeszközök, teáskannák, gyufafarók, üveg- és porcellánárak olcsón

KÖLCSÖNEDÉNY

VIII. ker., Népszínház ucca 55. szám. — Telefon: 44—3—89. — Telefonhívásra házhöz jövök

Az adóközösségi új nyilatkozat és forgalmi statisztika 3 napon belül beküldendő!

Aktuális kérdések.

— Marencich Ottó noteszából. —

A NEMZETKÖZI IDEGENFORGALOM helyzetéről világos képet mutatott a kontinens szállodásainak közelmúltban megtartott *berlini* kongresszusa. Az ott lefolyt tárgyalásokra és előadásokra visszagondolva, továbbá a hozott határozatokat vizsgálva, meg lehet állapítani — noha Európa több országában még mindig nincsen meg az idegenforgalom éltető eleme: a politikai nyugalom — mégis bizonyos fellendülés észlelhető és szinte úgy tűnik föl, hogy az emberek, mint mindent, úgy ezt a nyugtalanságot is megszokták és mitsen törődnek vele.

A kongresszuson elhangzott különféle beszámolók arról tanuskodtak, hogy csaknem minden országban emelkedőben van a személyforgalom, ami legfőképpen annak köszönhető, hogy az utasok igényeit és szükségleteit, mind a közlekedési eszközök, mind a szállodák, a legteljesebb mértékben kielégítik.

Ezen megállapításnál fontosnak tartom hangsúlyozottan rámutatni arra, hogy mik azok a szükségletek, amelyeket a modern utas a közlekedési eszközöktől elvár, s melyek azok, amikkel az idegenek befogadására igényt tartó szállodáknak rendelkezniük kell.

A közlekedési alkalmatosságoknak gyors, pontos, kényelmes és olcsó utazási lehetőségeket kell biztosítaniuk, a szállodáiknak pedig tiszta, kényelmes és ugyancsak olcsó otthont kell nyújtaniuk.

Ezek tehát azok a szükségletek, amelyekkel az idegenforgalom legfontosabb lebonyolító szerveinek rendezniük kell. Mindezt pedig felismerve, első kötelességünk, hogy ezen követelményekről, mint az idegenforgalom kiépítésének legfőbb tényezőiről, gondoskodjunk. Hogy ezt megtehesük, alaposan meg kell ismernünk a világgazdasági helyzetet, mert ha erre nem vagyunk tekintettel, úgy helytelen megállapításokra és elhatározásokra juthatunk.

Vizsgálunk kell tehát azt, vajjon azok a jelenségek, amiket a fellendülés biztos jeleinek tartunk, tényleg a viszonyok változását jelentik-e, s vajjon azok valóban változást mutatnak-e a korábbi viszonyokhoz képest? Vizsgálódásaink során nem szabad megfélemednünk arról sem, hogy az akadály nélküli szabad világforgalom — mely aze előtt oly nagyra emelte gazdasági életünket — most teljesen szünetel s úgyszólván tökéletesen meg van bénítva. Arra is gondolnunk kell, hogy a jelen állapot nem tünetszerű valami, hanem állandósult helyzet, amelynek nyomai és következményei még akkor is megköthetik kezeinket, ha az általános és

HELLER SAJTOK IZLETESEK!

a kontinens minden országára kiterjedő fellendülés idővel bekövetkezik.

Terveinket és eszelekedeteinket tehát abban a tudatban kell irányítanunk, hogy — ha az idegenforgalom tápláló erejének hulláma el is ér hozzánk — az valószínűleg új utakon fog haladni és a gazdasági erők egészen más talajban fognak gyökeret verni.

A tennivalókhoz azonban végtelen türelem, a dolgok mélyére látásának képessége, a helyzet változásával való számolnitudás, a mindig jobb és tökéletesebbre való törekvés, a becsületos munkálkodás s végül feltétlen önbizalom szükséges.

Hogy a jövőre, illetve a jövő alakulásaira felkészülhessünk és hogy készenlétben állhassunk a munka asztala mellett, egész éniünket a fentebb említett tulajdonságoknak kell áthatniuk, mert csak ily módon nézhetünk bizalommal a szebb és jobb jövő felé.

*

Ausztria idegenforgalmi diktátora, dr. *Straffella*, igen érdekes és tanulságos előadást tartott e napokban és ebben azt bizonyította be, hogy a kivitel és az idegenforgalom létkérdéssé vált Ausztriában. Ő is megállapította, hogy az idegenforgalom, amelyet láthatatlan exportnak neveznek, a legértékesebb aktívája az ország gazdasági mérlegének.

Ebben az előadásban azután voltak olyan megállapítások is, amelyek minden ország idegenforgalmi vezetőségének komoly figyelmére tarthatnak számot és miránk is vonatkoznak.

Elismeréssel emlékezett meg az előadó arról az áldozatos munkáról, amelyet az idegenforgalmi szervek az utóbbi évek folyamán végeztek és különös hálával adózott azokért a nagy befektetésekért, amiket az osztrák szállodaipar és a közlekedési vállalatok az idegenforgalom fejlesztése érdekében eszközöltek. Elismerő és hálás szavai mellett azonban a mélységes sajnálkozásnak is megütötte a hangját akkor, amidőn arról adott számot, hogy mindezen előrehaladás mellett stagnálás, majdnem visszafejlődés tapasztalható az idegenforgalmi propaganda terén. A közlekedési lehetőségek fejlesztésével, a szállodák megújításával tehát nem tartott lépést az idegenforgalom egyik legnélkülözhetetlenebb éltető eleme: a jól elgondolt, jól megszervezett és tökéletesen keresztül vitt propaganda.

Intő, egyben azonban serkentő szavaival ösztönözte az illetékeseket a lankadt propaganda fel-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borpincészete

Fajborok, tömegborok, csemegeborok hordótételekben.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Telefon: 11-5-57.

BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 40. SZÁM.

Telefon: 30-6-67.

frissítésére és az idegenforgalomban rejlő nagy gazdasági érdekek és értékek művészi megrajzolásával mutatott rá arra a nagy veszteségre, amely a megakadt propaganda következménye gyanánt Ausztria gazdasági életét érheti.

Ügyes fordulattal azután az idegenforgalomnak a gazdasági életre gyakorolt előnyös hatását ismertette és kimutatta, hogy ezek között ezerféle kapcsolat áll fenn, mely kapcsolatok olyan mélyen nyúlnak kölesönös érdekeikbe, hogy joggal állapítható meg, miszerint minden egyes külföldi vendég vásárlóképes többletet jelent, de jelenti egyúttal a belföldi piacnak termőképesebbé tevését és egyben a láthatatlan export nagyobbodását is.

Az idegenforgalom ilyformán tehát a kivitel fokozódását mozdítja elő s mert — a következőket hangsúlyozottan kiemelte — Ausztria az utolsó évben az egész világ meleg szimpátiáját megnyerte, ezt a helyzetet mindenképpen ki kell az idegenforgalom javára használni, mert az idegenforgalom egyúttal a kereskedelmi mérleg megjavítását, így tehát gazdasági jólétet is jelent.

Ebből az előadásból, mint ahogyan előbb említém, nekünk is okulnunk kell. Magyarország mindinkább divatba jön, propagandánkat tehát mind intenzívebbé kell tennünk. Ne elégedjünk meg a mai állapottal és minden erőnkkel és eszközzel törekedjünk a mai, reánk nézve kedvező atmoszféra kihasználására és féltékenyen vigyázzunk arra, hogy idegenforgalmi munkánkban visszaesés ne mutakozzék.

Igaz, hogy propagandánkkal be kell hálózunk az egész világot és értékes — ha értesülnek rólunk még Honoluluban is — de anyagi és erkölcsi erőnkét főleg a szomszéd-államokban való propagandára kell összpontosítanunk, mint: Ausztriában, Németországban, Olaszországban és nem utolsó sorban új barátunknál, Lengyelországban kell intenzív propagandamunkát kifejtenünk.

Ebben a munkában nemesak az állam, a főváros és a szállodaiparnak, hanem a közlekedési eszközök, a többi ipar, a kereskedelem és a társadalom széles rétegének is ki kell venni a részét. Alkalom erre bőven van!

*

Jelentékeny külföldi, különösen olasz szállodák segítségemet kérték, hogy az Andrássy úti UMI utazási irodától követelésüket megkapják. Sajnos, nem tudtam eredményt elérni. A szóbanforgó iroda lehuzta redőnyeit, s a külföldi szállodák elvesztették pénzüket.

Az ilyen esetek kétségtelenül ártanak a szolid és komoly utazási vállalatoknak is. S így érthető, hogy noha az utazási irodák hasonló bukásánál a károsultak elsősorban a szállodák, a kérdés mégis élénken foglalkoztatja az utazási irodákat is.

A legutóbb lezajlott berlini nemzetközi szállodás kongresszuson az egyik angol előadó, aki szállodás és egyben utazási irodatulajdonos is, ismertette a kérdést. Megoldási módként három csoportba kívánna az utazási irodákat sorozni:

Az A) csoportba tartoznának az elsőrangú, már több éve működő utazási irodák, amelyek kötelezettségeiknek mindenkor pontosan megfeleltek. A B) csoportba tartoznának azok az ugyancsak elsőrangú irodák, amelyek azonban újabbkeletű alapítások. A C) csoportba sorozná az amerikai és a tengerentúli irodákat, amelyek nem tartoznak az A) és B) csoportba.

Az A) csoportnak utalványait minden aggodalom nélkül el lehet fogadni. A vendég számlája az utazási irodának a vendég elutazása után prezentálható. A B) csoportnál az egyes szállodáknak kell eldönteni, hogy az illető utazási irodának hitel kívánna-e nyújtani, vagy pedig előrefizetést igényelnek-e? A C) csoport utazási irodáitól legalább 50 százalékos előrefizetést kell követelni, ha azonban a szálloda még nem dolgozott hosszabb ideje az illető irodával, a teljes számlaösszeg előrefizetését kell követelni.

Ha a szállodák hitelképtelen utazási irodákkal dolgoznak, részben maguk az okozói a szenvedett veszteségnek. Az ilyen hitelezésekkel aláássák a jó utazási irodák működési lehetőségét és hitelét is.

Bár megállapíthatjuk, hogy egyes utazási irodák fizetéképtelensége és esődje nemzetközi tünet, amely ellen a szállodák és utazási irodák egyaránt védekeznek, mégis bizonyos, hogy nekünk fokozott mértékben kell reputációnkra ügyelni. Különösen kívánatos tehát, hogy utazási irodáink a megbízhatósági követelményeknek megfeleljenek.

De kívánatos az is, hogy *utazási irodáink üzleti tevékenysége ne csak a külföldi országok, fürdők, városok, stb. propagandájában merüljön ki és egyoldalúan hazai közönségünknek külföldre irányítására terjedjen ki, hanem elsősorban a külföldi közönségnek ideirányítására!*

A vendéglátóiparban előforduló betegségekről.

Írta: dr Strausz István főorvos.

AZ ELŐZŐ CIKKEMBEN az egészségvédelem nagy egyéni és szociális jelentőségéről szöveltem, most azokkal az ártalmakkal és betegségekkel kívánok foglalkozni, melyek, ha nem is kizárólag, de elég gyakran a vendéglátóiparral foglalkozókat érik.

A vendéglátóipar gyakorlása nem jelent speciális ártalmat a szervezetre, mint egynémely más foglalkozás (vegyi gyárak mérges termékei, bányászok porártalma, kesszon munkások bűvərbetegsége, fuvós zenészek tüdőtagulása stb.) mégis több olyan tényezőre mutathatók rá, melyek nem közömbösek az egészségre.

A vendéglátóélet többnyire zárt helyen folyik; az emberek tömeges együttléte, járkálása, az ez okozta por, dohányfüst a levegőt megrontják. A szomlott levegő eltávolítását, friss levegővel való

kicszerűsítését a szellőztetés van hivatva megoldani. Sajnos, a szükséges, a látszólagos és a valóságos szellőztetés között nagy a különbség. A kicsiny és kevészámu, elég gyakran nem működő szellőztetők bizony sokszor csak illuzióját keltik a szellőztetésnek. Különösen kisebb helyiségekre, korezmákra áll ez a megállapítás, ahol főleg télen fojtó, kábító a levegő, szinte alkalmatlan a légzésre. Pedig könnyű ezen segíteni: a légvonattól való távozás után az ablakok 4—5 perces kitérésével a helyiség levegője teljesen kicserélődik; a friss levegő pedig a rövid szellőztetés alatt alig lehűlő falakon hamar felmelegszik, így a szellőztetés nem jelent nagyobb fűtőanyagvesztést sem. A romlott levegő ártalmat jelent a légutakra, a szemre; légesőhurut, kötőhártyagyulladás a következménye, az utóbbit az esti intenzív világítás is fokozza. Korai kezeltetése elmakacsodásukat megakadályozza.

Légzőszervi megbetegedések gyakran fordulnak elő a vendéglősiparral foglalkozók között, ezek közül gazdasági és szociális jelentőségénél fogva a *tüdőbaj* a legfontosabb. E betegség miként a múltban, a jelenben is sok áldozatot szed és krónikus voltánál fogva a maximumig veszi igénybe az egyén és a társadalom teherbíróképességét. Hazánk az európai államok között vezet a tuberkulózis halandóságban. Ennek a szomorú ténynek az oka, egyrészt egészségügyi intézményeinknek kevés száma, anyagi lehetőségeink korlátolt volta, másrészt és nem kis mértékben a hiányos és téves egészségügyi ismeretek. Pedig a *tüdőbaj feltétlenül gyógyítható*; az utóbbi években rohamosan bővülték a kórról való ismereteink keletkezése, terjedési módját illetően, a kezelése, illetve gyógyítása is ennek megfelelően fejlődött. Ma már nem állunk tehetetlenül vele szemben: a gyógyítóeljárások egész sorával rendelkezünk, melyek nemesak az életet hosszabbítják meg, hanem teljes egészségessé, teljesen munkaképesé tehetik a beteget. A kór kezdeti tünetei eléggé ismeretesek, az étvágy esökkenése, súlyesökkenése, mely olykor zuhanásszerű, éjjeli izzadás, hátfájás képezik a panaszt, amihez kínzó, száraz köhögés járul. Némelykor neuraszténias tünetek vezetnek be a betegséget szórakozottság, feledékenység, lehangoltság, máskor influenza képében jelentkezik magas láz, köhögés és köpetürítés kíséretében, mely utóbbi tünetek a láz megszűnése után is megmaradnak. A betegség magára hagyva jó és rossz állapot váltakozásával, hullámzásokkal, szakaszosan folyik le s mindinkább esökentve a munkaképességet rövidebb-hosszabb idő után kimerülés folytán vezet halálhoz.

Köhögés, a légzőszerv bántalmaiban szenvedők a saját és embertársaik egészsége érdekében korán forduljanak tehát orvoshoz, hogy *tüdőbaj* esetén idejekorán juthassanak szanatóriumba. Hazai szanatóriumaink magas színvonaluak, kitűnően felszereltek, a gyógyulás minden lehetőségét megadják.

Egy tévhitet kell még eloszlatnom: tévedés, hogy a tiszta magaslati levegőn gyógyulhat. A beteg

Vannak dolgok, melyeknek nagyobb

az értéke, mint az ára. Elsősorban ilyen a Kathreiner malátakávé és a Franck kávépótlék, amelyek kiváló tulajdonságait (íz és tápérték) azzal a néhány fillérrel nem is lehet egészen megfizetni.

sorsát nem csupán a vidék, hanem az alkalmazott gyógyeljárás dönti el.

Korányi professzor mondja: „*a betegnek azon a klimán kell meggyógyulnia, melyben élnie kell.*”

A legközelebbi ismertető cikkemben az idegrendszer és egyéb betegségeket fogom tárgyalni.

Szakirodalom

SZABÓ BÉLA: A gyümölcs és konyhakerti növények feldolgozása. Ára 6 pengő.

A gyümölcs és konyhakerti termények ipari feldolgozásáról már több könyv jelent meg szakirodalmunkban, de ezek többé-kevésbé valamennyien hézagok és nagyrészüket a konzerválás módjait, szakácskönyvhöz hasonlóan, receptekben ismerteti. Szabó Béla könyve az első, amely teljesen komoly alapokon a gyümölcs- és konyhakerti növényfeldolgozást tökéletes rendszerbe foglalja, könnyen áttekinthető módon ismerteti a konzerválási módokat.

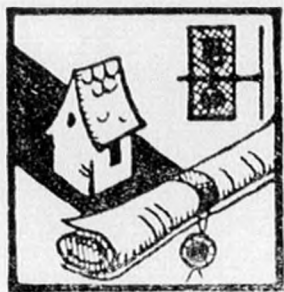
A könyv bevezető részében nagyon érdekes az a szemantik táblázat, mely három ágra osztva mutatja be a gyümölcs- és konyhakerti termények feldolgozásának és eltevésének módjait. Ez a rendszer vonul végig a könyv beosztásán is, mely szerint a könyv három főrésze oszlik. Első rész tárgyalja a gyümölcs- és konyhakerti termények egészben vagy feldarabolhatóan való feldolgozásának módjait, a második rész a termény húsának, a harmadik rész pedig a termény levének feldolgozási módjait ismerteti. A fő fejezetek azután ismét csoportokra vannak osztva, mint például a lé feldolgozása a nyerslé készítésre, főzésre és erjesztésre, továbbá az erjesztés az alkoholos, ecetes és tejsavas erjedésre.

A könyvet nemesak szemléltetőbbé és könnyebben érthetővé teszi, de nagyon hatásosan élénkíti is a sok eredeti rajz és fénykép.

Különösen értékesé teszi a könyvet a könnyen érthető és kellemes stílusa és az a mód, mellyel nem

is annyira a gyáripari, mint inkább a háziipari feldolgozásra megtanít a gyümölcskonzerválásra. Éppen ebből a szempontból bírálva a könyvet, valóban hézagpótlónak mondhatjuk és méltán igényt tarthat arra, hogy a gyümölcsfeldolgozók hasznos segítőeszközüknek, állandó megbízható tanácsadójuknak tekintsék.

Magyar Gyula
m. kir. gazdasági tanácsos.

Hivatalos ügyek

Elöljáróságunk ülése

zökönyv hitelesítésére **Márkus Imre** és **Kutassy Lajos** zökönyv hitelesítésére **Márkus Imre** és **Kutassy Lajos** kéretett föl.

Malosik Ferenc megnyitóbeszédében megemlékezett **Halla Aurél** min. tanácsos úr magas osztrák kitüntetéséről. **Halla Aurél** igen kiváló és nagyjelentőségű tevékenységet fejt ki a kereskedelemügyi minisztériumban mint a törvényelőkészítő osztály főnöke. De ezen kívül a nemrégiben ismertetett választott bírások megszervezésében és külföldi államokkal való tárgyalások során tett nagy szolgálatokat országunknak. Ezen utóbbi sikeres érdemeiért az osztrák államfő egyik legnagyobb osztrák kitüntetésben részesítette.

Az előljáróság jegyzőkönyvileg köszöntötte **Halla Aurél** ömértóságát.

Jelentette továbbá, hogy báró **Babarczy István** és **Felkay Ferenc** urakat tanácsnokokká választották meg. Ez alkalommal röviden méltatta a tanácsnok urak érdemeit, akiket ugyancsak jegyzőkönyvileg köszöntött az előljáróság.

Ezekután a következőket mondotta:

„Október hó elején Berlinben volt a Szállodások Nemzetközi Egyesületének 59. évi közgyűlése. Ezen **Marencich Ottó**, **Németh Aladár** és **Goldmann dr.** kartársaink vettek részt.

Marencich úr nagyhatású előadást is tartott egy igen aktuális kérdéstről: a luxus szállodák jövődjéről.

Marencich Ottó elnöktársamat ismét beválasztották az IHV vezetőségébe, sőt a párisi Alliance-ba állandó küldöttül jelölték ki.

Ilyen módon Magyarország szava is biztosítva van az európai szállodák nemzetközi egyesüléseinek legfelsőbb vezetésében.

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII., Klauzál-u. 8. Telefon: J 38 5-58 és 38-5-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üze, legmodernebbül újonnan berendezve!
Legkíméletesebb mosási rendszer!

Ifj. Grünwald Mór **Ferenc József**
rakpart 8.
Telefon: 84-3-39. — Üveg és porcellán.

Marencich elnöktársam a maga tudásával és agilitásával, a múltban is nagy szolgálatot tett iparunknak, kérjük tehát a jó Istent, adjon neki jó egészséget, hogy ezt a magarávallalt feladatát még sokáig minél eredményesebben végezhesse.

Az IHV közgyűlése után október derekán **Frankfurtban** nemzetközi szakácsművészeti kiállítás volt, amelyen támogatásunkkal a Magyar Szakácsok Köre részéről **Berezky László** elnök, **Heinrich Antal**, **Kránitz Viktor**, **Bajusz Ferenc** és **Hungler Béla** mesterszakácsok vettek részt.

A kiállítás nagy sikeréről lapunk legutolsó számában beszámoltunk.

Mesterszakácsaink nemzetközi porondon ismét az első sorba küzdötték föl magukat: hazahozván egy aranyserleget, négy ezüstserleget, öt aranyplakettet díszoklevéllel és **Berezky László**, a magyar csapat vezetője, még külön, egy aranyórát is kapott.

Iparunkat és nemzetünket illető ezen eredményes munkásságért javaslom a t. Elöljáróságnak, hogy megnevezetteknek munkateljesítményeikért, az előkészítésért **Gundel Károly** kartársunknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon. (Általános eljenzés!)

Mult előljárósági ülésen beszámoltam az országos gyümölcskiállításról, amelyen **Démusz János**, **Dunapalota**, **Gundel Károly**, **Holub Rezső**, **Németh Aladár**, **Tarján Vilmos** vett részt. Most pótlóan jelentem, hogy nevezettek mindvalamennyien a legnagyobb kitüntetést kapták: az állami oklevelet — amelyet annakidején ünnepélyesen fognak kitüntetett kartársainknak átadni.

Még meg kell emlékeznünk **Gundel Károly** kartársunk legújabb munkájáról, arról a német nyelvű gasztronómiai könyvéről, amelyben 120 válogatott magyar ételt kipróbált kitünő receptekkel ismertet és terjeszt a német nyelven olvasó, szakmán belül és azon kívül a magyar konyha különlegességei iránt érdeklődők között.

A könyvnek nagy sikere volt, főként **Frankfurtban**, hol sok százan vásárolták meg.

Amidőn erről örömmel emlékezem meg, rá kell mutatnom arra a hiányra, hogy ipari céljainkra alkalmas gasztronómiai gyűjteményünk, receptanyagunk gondosan kiválogatott és kipróbált kiadása nincsen még.

Erről a hiányról nekünk feladatunk gondoskodni s ezért javaslom, hogy kérjük fel **Gundel** kartársunkat, hogy ezen hézagpótló és a magyar ipari konyha fejlődését, haladását biztosító munka szerkesztését vállalja.

Legyen szíves, készítsen tervezetet, jelölje ki munkatársait, készítsen hozzávetőleges költségvetést, amelyek után a könyvet az aláírás, előfizetés és a magyar gasztronómiai anyag hirdetéséből befolyó jövedelemből adjuk ki.

(**Gundel**: Nagy örömmel vállalom, csak idő kérdése. Ha akadnak lelkes munkatársak, akkor hamarabb tud-

SIMON KÁROLY utóda **HALÁSZ IMRE** hentesárugyár VIII., Békés u. 3.

Ozv. Bandl Ferencné, Keszei Vince, Pannónia-szálló étterem stb. állandó szállítója.

Telefon: 30-1-42

Gondoljunk jövőnkre: lépünk be a Nyugdíjegyületbe!

juk tető alá hozni.)

Boldogan mutatok mindezekre, amelyek rövid egy hónap leforgása alatt történtek.

Ország-világnak szemléltetően megmutattuk, hogy nemzetközi viszonylatban ipar-társadalmi téren és szakmai vonatkozásban a magyar szállodás és vendéglősipar milyen magas fejlettséggel felel meg hivatásának.

Lehetetlennek tartom, hogy ennek kedvező hatása ne legyen a magyar kormányzatnál és a magyar társadalomban.

Mi erős akarattal haladunk ezen a téren is előre!

Sajnos, ezen hónap lefolyása alatt bizonyos oldalról ismételt támadásokban is volt részünk.

Ezek a támadások nem számolnak azzal a kárral, amelyet nem nekünk, a támadott személyeknek, hanem iparunknak magának okoznak.

Ismerjük a támadások rúgóit is, s mi éppen iparunk érdekében nem reagálunk rájuk, még csak arra sem méltatjuk, hogy megcáfoljuk, hiszen annyira valótlanságok.

Bízunk abban, hogy ha van olyan kartársunk, aki ezeknek a méltatlan támadásoknak és valótlanságoknak hitelt ad, ha csak kissé komolyan és tárgyilagosan figyelte eddigi és jövőbeli működésünket, önként rá fog jönni arra, hogy mindez *alacsony*

szenvedélyből fakadó kútmérgezés, amely csupán önző magánérdekű célok és remények érdekében történik.

Mi becsületos nyíltsággal és a bírálatot állva, végezzük munkánkat, amely rövid időn belül annyi szép eredményt produkált.

Ballai Károly jegyző havi jelentéséből kiemeljük a következőket:

A koresmárosipar megszüntetésével kapcsolatos intézkedések felől a Budapesti Koresmárosok Ipartársulata elnökségével két ízben tárgyaltunk. A tárgyalás eredménnyel járt. Azokat az elveket, amelyekben a két elnökség megállapodott, rendelet-tervezet formájában foglaltuk össze, amelynek főbb pontjai a következők:

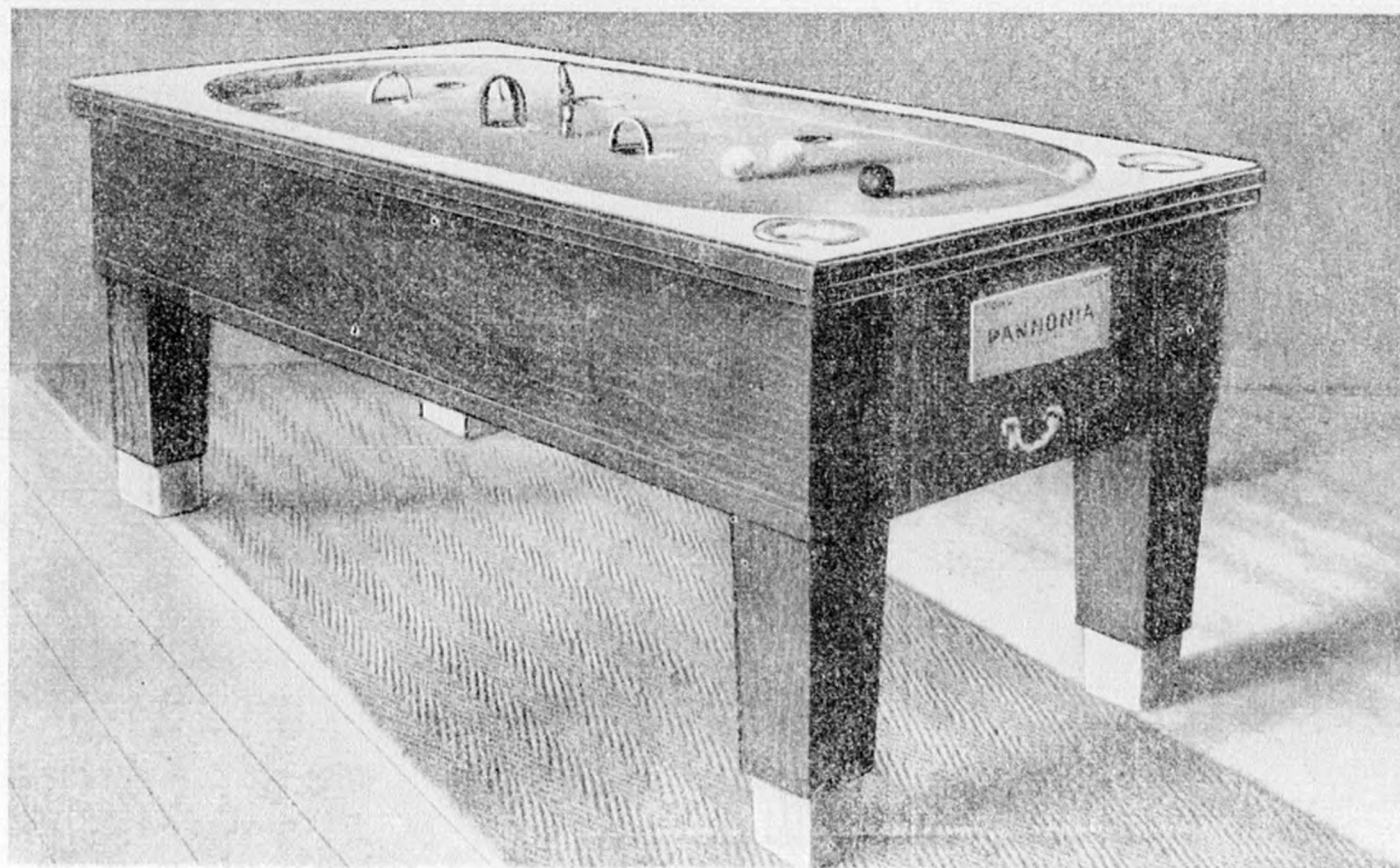
A koresmárosiparra 3-5 évig újabb iparendedély nem adandó ki. (Csak a várakozási időben nem tudtuk megegyezni. A koresmárosok kötötték magukat a 3 évhez, holott számításaink szerint 5 év alatt várható a koresmáros- és vendéglősipar olyan mértékű esőkenése, hogy összes létszáma a közszükségletnek megfelelően Ezt illetően úgy határoztunk, hogy a várakozási időben a minisztérium döntsön.)

A várakozási idő eltelté után, tehát 1938 vagy 1940. évben mindazon koresmárosok, akik 1923 november 1-én és azóta koresmárosipart üztek, automatikusan vendéglőssé minősíthetők át.

Akik pedig koresmáros-iparendedélyüket 1928 ja-

„PANNONIA” ovális automata billiárd-asztal.

Kimondottan magyar találmány és szabadalomra bejel.

Megrendelhető:

**Budapest, XI.,
Németvölgyi-út 114.**

Telefon:

57-6-36.

Az eddig forgalomban lévő játékasztaloktól eltérően egy minden téren praktikusabban megkonstruált játékasztalra óhajtjuk a t. Vendéglős és Kávés urak b. figyelmét felhívni.

A „Pannónia”-játékasztal abban különbözik a többi más rendszerű asztaloktól, hogy az, az egészen újrendszerű ovális formájánál fogva, nemkülönben a rajta lévő figurák és akadályok által, rendkívül változatos és érdekessé teszi a játékot. Nagy előnye még az is, hogy megvételéhez semmiféle pénzbeli befektetés nem kell, mert annak vételére az automatában összegyűlt összegből lesz fedezve, illetve annak vételére heti részletfizetésként a bedobási díjakból megtérül. — A Pannónia asztalok kölcsönképpen is kaphatók, amely esetben a vendéglőssel közös megállapodást kötünk a haszonrészesedés arányában. Ezen új típusú játékasztal modern s ízléses kivitelénél fogva a legkényesebb igényeket is kielégíti. Személyes ellenőrzést nem kíván és karambol formában való játékkal élvezetes és olesó szórakozást nyújt.

nuár 1-e előtt kapta, szakvizsgát tehet; aki pedig ezen idő után kapta koresmaiparvengedélyét, az üzlete megszűnéséig az 1921:XXIII. tc. 15. §-a értelmében folytathatja iparát, meghalás esetén az az özvegyi jogon tovább folytatható.

Végül 1938. vagy 1940. évben a koresmaipar, — így a jogiszemélyek joga is — megszűnik.

Molnár Sz. Dezső ügyész hozzászólása után az előterjesztést az előljáróság egyhangúan elfogadta.

Bejelentette ezután, hogy a Kávésipartestülettel az ipari ellentétek megszüntetése végett közvetlen tárgyalás indult meg. Ehhez Élő József, Potzmann Mátyás, Gráf János, Németh Aladár, Vajda Andor, Leiméter Ferenc, Gundel Károly, Szlavek Károly, dr. Molnár Sz. Dezső és dr. Pertik Béla szólottak hozzá, amely után az előljáróság egyhangúan fölhatalmazta az elnökséget, hogy a megkezdett alapon folytassa tovább a tárgyalást.

Azután több kisebb ügy megbeszélése után az elnök az ülést bezárta.

December 1-én életbelép a szikvizadó.

A Budapesti Közlöny f. hó 9-iki (252) száma közli a minisztérium 9.800—1934. M. E. számú rendeletét, amely az 1934:XXVII. tc. 1. §-ában adott fölhatalmazás alapján Budapesten 1934. évi december 1-étől életbe lépteti a gyógy- és ásványvíz, valamint a szénsavval telített víz (a szikvíz) után fizetendő „gyógyhelyi és üdülőhelyi díj”-nak nevezett újabb adót.

Eszerint ez évi december 1-étől csak olyan

a) bel- vagy külföldi gyógyvizet (keserűvizet), természetes, vagy mesterséges ásványvizet,

b) kengyelzáros üvegben árusításra kerülő szénsavval telített vizet (szikvizet), illetőleg szörppel ízesített üdítővizet, továbbá

c) házilag előállítható szikvíz telítésére oly szénsavas töltényt szabad forgalomba hozni, amely a Budapesti Központi Gyógyhelyi és Üdülőhelyi Bizottság (további szövegben: Központi Bizottság) által kibocsátott *egy fillér értékű* gyógyhelyi zárjeggyel van ellátva.

A sorszámmal ellátott gyógyhelyi zárjegyet a Központi Bizottság százas és ezres csomagolásban, ellenértékének előzetes lefizetése mellett bocsátja a forrástulajdonosok, bérlők és a megnevezett vizek forgalombahozóinak rendelkezésére.

Minden gyógyvíz (keserűvíz), ásványvíz után a forrás tulajdonosa (bérlője), külföldi gyógyvíz, ásványvíz után pedig annak belföldi forgalombahozója, kengyelzáros üvegben árusításra kerülő szénsavval telített víznél, szikvíznél, illetőleg szörppel ízesített üdítővíznél, továbbá a szénsavas töltények eladásánál a forgalombahozó cég felelős vezetője, a Budapestre menő és közvetlenül a fogyasztóközönség részére eladásra kerülő minden tételről az eredeti számlával, illetőleg átvételi bárcával teljesen egyező (tehát indigópapírral készített) számlamásolatokat, átvételi bárcákat köteles kiállítani és azokat összesítő kimutatás kíséretében havonta a Központi Bizottsághoz benyújtani.

Szűrők

gyártása és javítása a PRESTO és NOVA szűrő egyedüli gyártói

FRANK ÉS BERGER,

Budapest, VIII, Baross ucca 91. Telefon: 39-7-20.

KITÜNŐ ÉS MEGBIZHATÓ

ZENEKAROKAT

felelősséggel csakis az Országos Magyar Zenész Szövetség Közvetítő Irodája útján (VII, Erzsébet krt. 9-11. Newyork palota, telefon: 44-0-16) kaphat!

Hivatalos közvetítő: *Augenfeld Jenő.*

A számlákon (átvételi bárcákon) minden egyes alkalommal fel kell tüntetni, hogy a kiszolgáltatott palackok szénsavas töltényei mily sorszámú zárjeggyel látattak el. (1. §.)

Budapest területén készített és itt nem kengyelzáros üvegekben forgalomba kerülő szikvizeknél a díj lerovása a szénsavat szállító gyárak, illetőleg a kereskedők útján történik, mégpedig a következő módon:

a) Ha a szénsav szifonfejes üvegben árusított szikvíz telítésére szolgál, úgy a szénsavat tartalmazó tartály után 7 pengőt köteles a Központi Bizottság postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

b) Ha a szénsav *ú. n. tankokban, illetőleg ehhez hasonló készülékekben vagy rendszer szikvizgyártó készülékkel, de saját üzemében fogyasztásra kerülő üdítővíz vagy szikvíz telítésére szolgál, úgy az üzem felelős vezetője (tulajdonos, bérlő stb.) minden egyes készülék után havi 20 pengőt köteles a Központi Bizottság pénztárába befizetni.*

Szénsavat előállító gyár, illetőleg kereskedő köteles az előbbi bekezdés a) pontjában megjelölt célra kiszolgáltatott szénsavas tartályát 10 cm széles piros olajfestékes sávval ellátni. A gyár, illetőleg kereskedő a szénsavtartályok eladásáról az előbbi szakaszban megjelölt számlamásolatokat, valamint az előbb megjelölt díjakat havonta köteles a Központi Bizottsághoz benyújtani, illetőleg befizetni.

A szikvízkészítő iparos, aki szikvizet Budapesten szifonfejes üvegben állít elő és hoz forgalomba, csak olyan szénsavtartályt szerezhet be, amely megfelel a most ismertetett rendelkezéseknek. (2. §.)

Budapest területén kívül eső helyen készített és Budapesten forgalomba kerülő szifonfejes vagy kengyelzáros üvegben árusított szikvizet csak akkor szabad árusítani, ha minden palack el van látva az *ú. n. „gyógyhelyi zárjeggyel”*.

Egyebekben az 1. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

Fontos még ismernünk a rendelkezés büntető részét is, amely szerint: amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és pénzbüntetéssel büntetendő az,

aki Budapest székesfőváros területén gyógyvizet (keserűvizet), természetes vagy mesterséges ásványvizet, kengyelzáros üvegben árusításra kerülő szénsavval telített vizet (szikvizet), illetőleg szörppel ízesített üdítővizet, házilag előállítható szikvíz telítésére szolgáló szénsavas töltényt, vagy Budapest területén előállított szikvizet gyógyhelyi zárjegy nélkül hoz forgalomba,

aki a számlamásolatokat és kimutatást havonta a Központi Bizottsághoz fel nem terjeszti,

aki Budapest székesfőváros területén szénsavas tartályt a 2. §-ban leírt jelzés nélkül hoz forgalomba,

aki a szénsav felhasználása tekintetében akár a gyártót (kereskedőt), akár a Központi Bizottságot megtéveszti,

az a szikvízkészítő iparos, aki Budapesten szikvizet szifonfejes üvegben állít elő és hoz forgalomba és a gyógyhelyi illeték lerovását tanúsító olajfestékes sávval el nem látott szénsavtartályt szerez be,

aki a Központi Bizottság ellenőrzését bármi tekintetben is gátolja vagy megghiúsítja (7. §).

A pénzbüntetés tekintetében az 1928:X. tc. rendelkezéseit kell alkalmazni.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatósági hatóság mint rendőri büntető bíróság hatáskörébe tartozik.

A női zenekarok alkalmazásának föltételei.

A budapesti rendőrség főkapitánya 12.687—1934. fk. eln. számú rendeletében a női zenekarok alkalmazásának bélyegilletékét és a kérelmezés módját a következőkben szabályozta:

Az ú. n. „női zenekari” kérelmeket 1934 december hó 1-től kezdődőleg a női zenészt alkalmazni óhajtó helyiség tulajdonosának kell kérnie. A kérelmet véleményezés végett be kell mutatni a helyiség szerint illetékes kerületi kapitányságnál s annak megtörténte után 20 pengős bélyeggel — amit a helyiség tulajdonosa tartozik viselni — felszerelve s a főkapitánysághoz címezve, az engedélyügyi alosztálynál kell benyújtani. Ezt az engedélyt az engedélyügyi alosztály hat hónapig szóló érvénnyel állítja ki. Ha ezen idő alatt a női zenész vagy zenészek személyében változás állana be, ezen körülményt a fentebb vázolt módon 2 pengős bélyeggel ellátott beadványban be kell jelenteni az engedélyügyi alosztálynál, amely ezt a változást a kiadott engedélyre hivatalosan rávezeti.

Az OTI tévedések és mulasztások

enyhébb elbírálását jelenti a 280.616—1934. B. M. sz. rendelet, amelynek szövege ez:

1. §. A T. 129. §-a negyedik bekezdésének második és harmadik mondata közé a következő mondatot kell beiktatni.

„Az előbb meghatározott következményeken felül a munkaviszony megállapítása, illetőleg az elkésetten teljesített bejelentés napja előtt már lezárult járulékfizetési időszakra járó járulékösszeget — a késedelmi pótlék visszamenőleges felszámításának mellőzésével — a bejelentést elmulasztó munkaadó 10%-kal, a bejelentést elkésetten teljesítő munkás pedig 5%-kal magasabb összegben köteles megfizetni; a járuléktöbblet — levonás joga nélkül — egészen a munkaadót terheli.”

2. §. A T. 129. §-ának ötödik bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha a munkaadó a biztosításra kötelezettnek javadalmazását a valóságosnál kisebb összegben jelenti be vagy ha a javadalmazás összegében beállott emelkedés bejelentését elmulasztja, a bejelentett és a tényleges javadalmazásnak megfelelő járulékok különbözetét 10%-kal, ha pedig a beállott emelkedés bejelentését elkésetten teljesíti, a járulékkülönbözetet 5%-al magasabb összegben, de a megfelelő késedelmi pótlék felszámításának mellőzésével megfizetni köteles. A munkaadó az eljárási költséget, valamint a segélyezési költségek különbözetét az intézetnek ugyancsak megtéríteni köteles. A munkaadó a járulékkülönbözetet, valamint a járuléktöbbletet levonás joga nélkül egészen viseli.”

3. §. (1) A T. 131. §-a ötödik bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az előbbi bekezdés eseteiben a munkaadó az illető biztosításra kötelezettnek biztosítása fejében az egész bejelentési időszakra eső járulékot a késedelmi pótlék visszamenőleges felszámításának mellőzésével 10%-kal magasabb összegben — a felére vonatkozó levonás joga nélkül — az intézetnek megfizetni köteles akkor is, ha a munkaviszony nem az egész bejelentési időszakon állt fenn.”

(2) A T. 131. §-ának ötödik bekezdését folytatólag a következő rendelkezés egészíti ki:

„A 129. § negyedik bekezdésének utolsó két mondatában (a 185.180—1933 B. M. számú rendelet 1. §-ával kiegészített szöveg) foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.”

4. §. A T. 117. §-ának (1) bekezdését folytatólag a következő rendelkezés egészíti ki:

„A munkaviszony bejelentésének elmulasztása vagy a bejelentés késedelmes teljesítése esetében az 1927:XXI. tc. 129. §-a negyedik bekezdésének a járuléktöbblet-re vonatkozó rendelkezését megfelelően alkalmazni kell.”

5. §. A T. 118. §-át folytatólag a következő rendelkezés egészíti ki:

„Javadalmazásnak a valóságnál alacsonyabb összegben bejelentése, a javadalmazás összegében beállott változás bejelentésének elmulasztása vagy késedelmes teljesítése esetében az 1927:XXI. tc. 129. §-a ötödik bekezdésének a járuléktöbblet-re vonatkozó rendelkezését alkalmazni kell.”

Hírek közlemények

A tatai nagyhalászat.

GRÓF ESZTERHÁZY FERENC hitbizományának tatai uradalmának igazgatósága számos kartársunkat meghívta, hogy az őszi nagyhalászat alkalmával bemutassa a vendéglátóipart közelebb-ről érdeklő nagy és modern gazdaságát.

A vendégeket, számszerint nyolevanat, az IBUSZ két új luxus-autóbuszán és egy kis autón november 8-án vitték Tatára. Megérkezésekor a tópartján fölszolgált frissítő közben megindult a nagyhalászat, amely a napsütésben feledhetetlen látványt nyújtott. A nagyhaló összevonásával kb. 15 métermázsza halat vontak ki a tóból s ott mindjárt osztályozták. Szebbnél-szebb pontyok, haresák, esukák stb. különböző nagyságban voltak láthatók. Az osztályozott halakat csillékkal szállították a tó elkerített részeire, ahonnan vagy közvetlenül a piacra, vagy telelőbe kerülnek.

A halászat után az *Eszterházy Szálloda*-ban jólsikerült bankett volt. A bérlő, Noll Miklós, kormánytanácsos, Országos Szövetségünk tb. alelnöke kitűnő konyhájából került ki a jóízű halászlé, rántott ponty, nyúl, vegyesrétes és fekete. Az ebéd, a jó borral lelkes hangulatra hevítette a jelenlevőket, nem csak a vendégeket, hanem a helybeli megjelent

Svábbogár, ruszni, csótány stb. ellen
ENTOX (poralakban)

Szállítja, vagy helyiségeit karbantartja

GRÜNFELD SIMON

vegyészeti laboratoriuma

Budapest, VIII., Kálvária-tér 18. — Telefon: 42—7—01.

Megbízások megbeszélése végett megbizottunk megjelenik.

urakat is. Ebéd közben *Malosik* Ferenc köszönte meg a szíves és feledhetetlen vendéglátást, mire *Müller* Sándor jószágigazgató felelt meleg és szíves szavakkal.

Ebéd után, sajnos, már esőben mentek át a pezsgőgyárba, ahol a pezsgőgyártás titkait szemlélgették és utána kitűnő cigányzene mellett kóstolták rendre az Esterházy-pezsgőket: a Lakodalmast, a Billikomot, a Vin Naturt. A pezsgőgyárból a vendégek egyrésze a közeli Bajra ment, ahol a világ legnagyobb, 12.000 hektóliteres hordóját szemlélítették meg, amelyet legközelebb képben is bemutatunk és ismertetünk.

Ezután a társaság egyik része hazajött, a másik része még maradt. Mindnyájan nemesak tanulmányos élménnyel gazdagabban tértünk haza, hanem egy szíves és magyaros vendéglátás örömeinek emlékével.

Ezúton is hálás köszönetünket nyilvánítjuk *Esterházy* Ferenc gróf úrnak és az uradalom fáradhatatlan tisztviselőinek, főképpen azonban *Müller* Sándor jószágigazgató úrnak, akik mindenképpen azon voltak, hogy vendégeik jól érezzék magukat.

A játékkártyák ismételt lebélyegzése.

A pénzügyminisztériumban legutóbb egy olyan tervezetet dolgoztak ki, hogy a már használt játékkártyákat újabb lebélyegzés után újra forgalomba hozhatják. Ez — a tervezet szerint — úgy történne, hogy a használt, de még jó állapotban levő kártyákat arra külön engedéllyel bíró, esetleg az egész országban egyetlen kártyaárus részére eladhatnák, az engedélyes kereskedő pedig az ilyen kártyákat megtisztítva, ismételt lebélyegzés és zárjeggyel való ellátása után viszonteladó útján hozná forgalomba.

Az illetékes minisztérium leküldte a tervezetet hozzászólás végett az Iparkamarának. A kamara a tervezetet nem találta kielégítőnek és annak elejtését kérte, mert nem felel meg a valóságnak az, hogy használt kártyákkal üzérkedés folyik. Nem érdeke az üzlettulajdonosoknak, hogy eladja a kártyákat, hiszen az értékét a játékostól megkapja, legfeljebb a törzsvendégek, a tulajdonos kényszerű beleegyezésével egyes játszmákat magukkal viszik. De ebből sem származhat a kincstár nézve kár, mert a bélyegilleték a kártya után már le lett róva és így teljesen közömbös, hogy hol folytatják tovább a játékot. Ilyen esetben tehát csak évtizedek óta gyakorolt ártalmatlan szokásokról van szó, melyet a tulajdonos üzleti érdekből sem tagadhat meg, de másfelől nem befolyásolja károsan a kincstár bélyegjövendelmét.

Új tervezet az osztrák szállodások megsegítésére.

(Cz.) Az általános gazdasági válság minden iparra nézve kivétel nélkül katasztrófális helyzetet teremtett. Megállapított tény az is, hogy különösen a vendéglátóiparokat sújtotta legérzékenyebben. A gazdasági háború ezen iparra nézve Ausztriában igen súlyos volt, amelyet a közép-európai közismert devizazárlatnak tulajdonítottak. A német 1000 márkás utazási kötelezettség nagyon sok utazót riasztott vissza úgy, hogy az elmúlt években az osztrák szállodásipar válságba került és az állam sietett annak segítségére.

Már több ízben írtunk arról, hogy 1933-ban megalakult az ú. n. „Treuhandgesellschaft“, amely az állam szolgálatában állott és a szállodászanálási akciót bonyolította le. Mintegy 1200 osztrák szálloda és penzió nyújtotta be segélykérő kérvényét és azok pontos felülvizsgálása után 1—30 ezer, sőt egyes indokolt esetben 50 ezer silling hitelt nyújtott az eladósodott szállodáknak.

Az osztrák állam erre a célra első ízben 3 millió 680 ezer, másodikban 1 millió 250 ezer sillinget adott ki alacsony kamat és hosszúlejáratú visszafizetésre a „Treuhandgesellschaft“ útján, természetesen megfelelő állami ellenőrzés mellett.

A szállodák rendelkezésére bocsátott kölcsönt főképpen az ezen iparágak mintegy 150—180 millió sillinget kitevő jelzálog adósságainak kamat-szolgáltatására fordították. Tehát a szanálási segítség végeredményben nem jelentett mást, mint az adósságoknak át csoportosítását.

A még mindig súlyos helyzetben levő szállodásipart érdeklő újabb tervezet látott napvilágot. A tervezet szerint az osztrák szállodáság *jelzálogtartozása kötvénytartozássá* változtatandó át. E tervezetet szerzője úgy akarja keresztülvinni, hogy az osztrák jelzáloghitelezők köteleztessenek arra, hogy a nyújtott hitelt erre a célra létesítendő új, vagy régi felhatalmazott pénzügyintézet útján a pénzügyintézet által kibocsátott kötvénnyé cseréljék át, amely pari (1:1) névértékben követelésük erejéig évente legalább 3 százalékkal kamatozó és 30 vagy 40 év alatt kisorsolás útján visszafizetésre kerülő kötvényből állana. A kötvény kamatszolgáltatását és hozamát az állam garantálná.

Maga ez a terv, mely ilyenképpen a nagyon eladósodott szállodásiparon esetleg átmenetileg segít, nem jelentene egyforma előnyt a jelzáloghitelezőknek, tekintettel arra, hogy nemesak első, hanem második, harmadik és negyedik helyen levő hitelezők vannak és így a tervezet a szállodásipar speciális voltának megfelelő átdolgozásában volna csak megvalósítható.

A budapesti ipari és kereskedelmi kamara

idegenforgalmi bizottsága október hó 22-én *Madarassy-Beck* Gyula báró elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a kereskedelmi minisztérium idegenforgalmi szakosztálya is képviseltette magát.

Madarassy-Beck Gyula báró elnök megnyitójában felhívta a figyelmet arra, hogy a napokban járt le az angol állampolgárok magyarországi vízummentes utazásának öthónapos próbaideje. Megállapítható, hogy az év elejétől július végéig angliai eredetű idegenforgalmunk 106 százalékkal növekedett, míg az összidegenforgalom csupán 12 százalékkal. E két arányszám közötti különbséget jellemzi a vízummentesség forgalomfejlesztő hatását. Lehetetlen, hogy a kormány eb-

Nationalkasszát gyorsmérleget, sonkavágógépet, használtat veszek, eladok. Bpest, Akácfa u 24. I. 12. Fogel.

ből a tapasztalatból ne azt a következtetést vonja le, hogy az eddigi vízumpolitikával szakítani kell. A marseillei eset mindennél jobban bizonyította, hogy sem az útlevél, sem a vízumrendszer nem tudja meggátolni a felforgató elemek ide-oda vándorlását. A vízumkötelezettségnek csupán viszonyosság ellenében való megszüntetése nem más, mint szó, tartalom nélkül. Lehetetlen a vízumkényszer pénzügyi indoka is, mert egyrészt a kinstár vízumdíjbevételeinek ötödét részét az utódállamok magyarsága szolgáltatja, amelynek ilyen címen való megadóztatása igazságtalan, de helyt nem álló azért is, mert a nyugati államokból eredő utasforgalom nemesvalutában befolyó vízumbevétele alig haladja meg a 100.000 pengőt. Jelentette továbbá az elnök, hogy a kamara elnöke javaslatot dolgozott ki egy 1 millió pengős keretű szállodai hitel megteremtésére vonatkozólag.

Gyömrei Sándor titkár számolt be a most véget ért idegenforgalmi évad eredményeiről. Ezek között első helyen áll **Fabinyi** Tihamér kereskedelemügyi miniszter átfogó erejű koncentrikus idegenforgalmi politikája, amely az idegenforgalom alapvető fontosságú kérdéseitől kezdve annak legkisebb elágazásáig mindent felölel. Ma már olyan mértékben beszélhetünk állami idegenforgalmi politikáról, mint ahogy állami ipari politikáról beszélhetünk. Az angol állampolgárok vízummentessége már májusban 148 százalékos forgalomnövekedéssel járt. Sokkal nagyobb lehetett volna még a növekedés, ha az idegenforgalom kis dotációja propagandánkat nem korlátozta volna abban, hogy úgy a vízummentességet, mint a Nemzeti Bank idegenforgalmi esekkjeit megfelelően propagálja. Az előadó beszámolt aztán arról is, hogy a kamarának a külföldiek ittartózkodási idejének meghosszabbítására alkalmas teendőkről készült javaslatai minden állami és magánintézmény részéről a legkedvezőbb mértékben felkaroltattak, ellenben a főváros üzemei a legnagyobb közömbösséget mutatták. Sajátságos dolog, hogy míg a főváros idegenforgalmi ügyosztálya és hivatala, valamint az ennek alárendelt fürdők és a fővárosi kertészet mindent megtesznek az idegenforgalom fejlesztése és Budapest vonzóerőinek növelése érdekében, addig az ezzel a kérdéssel közvetlenül nem foglalkozó osztályok nem törődtek vele. Példákat sorolt fel arranézve, hogy a BSZKRt és az autóbuszüzem a világítási, vízvezetési és közművelődésügyi ügyosztály, a hirdetőüzem, menyire nem veszik figyelembe a főváros vonzó ereje fokozásának szempontjait. Amíg a főváros valamennyi szerve nem bocsátja erejét az idegenforgalom fejlesztésének szolgálatába, addig nem lehet számítani arra, hogy Budapest győzelmesen állja meg a helyét Európa nagyvárosainak versenyében.

Madarassy-Beck Gyula báró elnök hangsúlyozta, hogy amíg **Fabinyi** miniszter koncepciója egységbe tudta tömöríteni az idegenforgalmi politika valamennyi nagy és kis kérdéseit, addig a fővárosnál ez nem sikerült. A fővárosi szerv, amelynek reszortja az idegenforgalom, az intenzíven felkarolja ezt a kérdést, amelyhez azonban nem tartozik, az közömbös iránta.

A jelentéshez hozzászóltak: **Dán** Leó, **Németh** Ala-

A szakmában elismert legolcsóbb **üvegcsiszoló, üveg-hajlító és tükörgyár** **Wagner** Kazinczy ucca 9 Telefon: 42-6-40

dár, dr. **Stein** Sándor, **Bársony** Oszkár, **Holzer** Sándor, **Gundel** Károly és **Merkler** József.

Ennek a jelentésünknek kiegészítéseként közölhetjük, hogy a kereskedelmi minisztériumban november 6-án megtartott kamarai napon a kereskedelemügyi miniszter úr, válaszul az angol vízummentesség meghosszabbítását szorgalmazó kérdéseinkre, kijelentette, hogy *minden valószínűség szerint a jövő évi utazási idény alatt az angol állampolgárok újból útlevél-láttaozás nélkül utazhatnak Magyarországra területére.* A miniszter úr közölte még, hogy az **idegen állampolgárok szállodai bejelentőlapja a jövőben díjmentesen fog a szállodás rendelkezésére állni.**

Kocsenyakiállítás a Vigadóban.

Szakácsaink még alig heverték ki a frankfurti kiállítás fáradaimait, máris újabb tárlat megrendezéséhez fognak, hogy bemutassák a budapesti közönségnek is a magyar vendéglősipar és szakácsművészet magas színvonalát.

Mesterszakácsaink ezúttal kocsonya-kiállítást rendeznek, hol a legkülönbözőbb hal, rák, vad, hús stb. kocsonyák kerülnek bemutatásra a legmesteribb elgondolásban.

Ugyanekkor — a közönség óhajának eleget téve — megismétlik a szendvics-bemutatót is, hol a közönség előtt fogják a legízlesebb szendvicseket elkészíteni.

Ezen kocsonya-kiállítás keretében a **Frankfurtban** járt mesterek ismét elkészítik az ott kiállított és első díjjal kitüntetett tálaikat, hogy azt a hazai szakkörök is megbírálhassák.

Felhívjuk Kartársaink figyelmét e kiállításra és kérjük, hogy azt minél többen tekintsék meg.

Orvosi rendelés.

Dr. **Strausz** István főorvos, egyetemi klinikai orvos vendéglősöknek és hozzátartozóik részére rendel VI. Andrassy út 21., délután 3—4 óráig. Telefon: 16-3-54.

Mi ujság a borpiacon?

A borpiacon az a helyzet, hogy az árak minőség szerint kezdenek kialakulni. Tudniillik a magas cukorfokú mustok most esnek a forrás ama állapotába, amelynek alapján a bor minőségét (ha még nem is teljesen) már meglehet állapítani.

Nehezebb borokért kivétel nélkül, bárhol termettek is, magas árat: 40—50 fillért kérnek és vásároltatnak is bár szórványosan.

Több helyen csaldódás érte a termelőket, mert dacára a magas cukorfoknak, a borok teljes elerjedés után megsavanyodtak. Igen erősek, de nem édesek. Ilyen tudósítást kaptam Tolesváról, ahol állítólag mértek 30-tól 50-ig cukorfokot és erjedés után a borok mind savanyuak lettek.

A fehérborok egy része nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, urasági pincékben is találni bőségesen 11—12 fokos borokat. A kudarborok átlagminőségben felette állnak a fehérboroknak. Igen jók Kiskörösön és Csongrádon. Ára 2—2 fillér Malligan-fokonként. Magas-

fokú, édeskés borok még az Alföldön is 40—50 fillér. Hegyvidéken még több. Vörösborok nagy keresletnek örvendenek.

A Rákóczi szoboralap

javára *Malosik* Ferenc 10 pengőt, *Dancs* Károly 5 pengőt adományoztak. Eddig összesen befolyt 277 P.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

Otthonunk javára *Werner* János kartársunk 50 pengőt, *Dancs* Károly kartársunk pedig 5 pengőt adományozott. Hálás köszönet a nemesszívű adakozóknak.

Eljegyzés.

Gundel Margit úrnőlyget *Gundel* Károly kartársunk leányát eljegyezte *Deér* Ödön Ganz-gyári főfelügyelő-főmérnök.

Házasság.

Nagy László vendéglős kartársunk leánya *Anna* e hó 18-án tartja esküvőjét *Schwarm* István sörgyári tisztviselővel.

Halálozás.

Rák György vendéglős kartársunk f. é. október hó 30-án, életének 58-ik évében meghalt.

özv. Hopp Györgyné, vendéglőskartársunk f. é. november hó 4-én, életének 76-ik évében elhalálozott.

Flessner József kartársunk f. é. november hó 11-én életének 54. évében elhunyt.

Üzleti hírek.

Pados László (Krisztina körút) üzletét *Török* József vette át.

Állást keresnek.

Tönkrement vendéglősök, kitűnő munkaerők elhelyezkedést keresnek. Címük megtudható az ipartestületben.

Szobaasszonynak ajánlkozik ügyes, gyakorlattal bíró középkorú nő. Vidékre is elmegy. Címe az ipartestületben.

Szakács- és pincértanoncnak leszerződniek. Címekkel szolgál az ipartestület irodája.

Forgalmas helyen levő, jömenetelű üzlet a belvárosban eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az ipartestület.

Felírónőnek ajánlkozik gyakorlattal bíró fiatal nő szerény igényekkel. Címe az ipartestületben.

Jóforgalmú

vendéglő azonnal *bérbeadó*. Cím az Ipartestületben megtudható.

NEMZETI MUNKAKÖZPONT (MOVE)

Szállodai, Vendéglői és Kávéházi Alkalmazottak Szervezete

Mindennemű vendéglői és kávéházi alkalmazottak ingyenes állásközvetítője.

Hivatalos órák reggel 8-tól este 8-ig. Telefon: 38-3-55.

Budapest, VII., Wesselényi uca 43.

Csengey Árpád vendéglőjében.

„Sirály“ gőzmosó és fehérneműköleső a vendéglőkben használatos minden asztali és konyhai fehérnemű a legjobb minőségben és kartelen kívüli áron ad kölcsön, valamint olesón vállalja az efajta sajtát készletek szállítását. VII, Nagydiofa u. 33. sz. Telefon: 42-8-07.

Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 8. Telefon: 84-3-39. Üveg és porcellán.

Ha tükör kell, Wagnert keresse fel. Budapest, VII, Kazinczy u. 9. Tel.: 426-40. Üvegesiszoló és tükörborító telep.

Kartársak! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja gyanánt ne mérjétek ki más italt se az UNICUM üvegből, se másfajta üvegből, mert az Unicum szó a Zwack likőrgyár kizárólagos védjegyzett tulajdonát képezi és e néven csakis valódi áru hozható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kér: adjatok neki valódi Unicumot, mert Unicum néven más keserűt nem szabad eladni se Zwack üvegből, se más üvegből.

Prima szlavóniai tölgyfából boroshordók minden nagyságban, úgyszintén bortölesések, borkannák és szüretelőkévadak nagy választékban; ászokhordók ki- és be-richtolása és minden javítás jutányosan: *Laposa András* kádármester, VIII., Kálvária tér 13.

Csorba poharak javítása szakszerűleg *Farkas* József cégnél. Régi poharai helyébe újakat kap egészen olesó árért, tehát ne dobja ki mindjárt hibás üvegeit, hanem kérjen ajánlatot V, Lipót körút 9. Telefon: 27-3-78 címtől.

Rongyaiból szőnyeget, takarót

divatos, izléses háziszőttest készít **EHRENFELD** VIII., Harminckettesek tere 4. (udvarban.)

Csere azonnal is eszközölhető vidékről is. Állandó nagy raktár szőnyegekben.

Fővárosi Sörfőző R. T.

Fősör Maláta Pezsgő

és

Mátyás Király (világos)

sörkülönlegességei **mindenütt** kaphatók.

Steiner és Szimper

szobafestők, mázolók, dísz- és templomfestők

Budapest, IX., Üftői út 57. Telefon: 30-6-29.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI R.-T.

*

Budapest, Központi Vásárcsarnok. Tel.: A. 854-48

FIÓKÜZLETEK: V., Gróf Tisza István u. 10. Tel.: A. 816-79.

VII., Rákóczi út 90. Telefon: J. 304-84.

IRODA: VIII., Horánszky utca 19. I. em. Tel.: J. 335-39.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
A Magyar Szállodások és Vendéglősök Országos Szövetsége
Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Alkalmazottak
Nyugdíjgyűlési ülete

Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: 81-1-52.

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX., Lónyay uca 6. Telefon: 87-2-79.
Igazgatóval értekezhetni köznapokon d. u. 4—7-ig

Budapesti Vendéglősök Adóközössége

Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: 86-1-82.

Hivatalos órák: köznapokon d. e. 9—3 óráig.

Előfizetési díj: egy évre 8 aP, segédeknek, szakmai tanulóknak évi 4—3 aP. Külföldre évi 15 aP.